

16 Vzduch

Vzduch

- je plynná zmes, ktorá obsahuje
 - 78 % dusíka** **stavebný prvok bielkovín**
 - 21 % kyslíka** **nevyhnutný na dýchanie**
 - 1 % iných plynov:**
 - oxid uhličitý** **potrebný pri fotosyntéze rastlín**
 - argón...** **patrí medzi vzácne plyny**

Znečistenie vzduchu

- zapríčiňuje **doprava, energetika, priemysel, poľnohospodárstvo, skládky odpadov...**
- znečistenie tvoria **prach, výfukové plyny, dym, sadze, popolček, metán...**
- vznikajú tak **smog, kyslé dažde, ozónová diera, skleníkový efekt...**

Smog

- je zmes dymu a hmly,
- priaznivé podmienky pre vznik smogu sú: **hmla, teplotná inverzia, veľa dopravy a priemyslu, mesto v údolí**
- spôsobuje: **problémy s dýchaním** (najmä u malých detí a chorých ľudí) až smrť.
(Pozri na nete: **losangelský a londýnsky smog**)

Kyslé dažde

- pri spaľovaní dreva, uhlia, benzínu a nafty sa dostávajú do vzduchu oxidy síry a dusíka. Tie sa rozpúšťajú v zrážkach (v daždi) a tak zrážky, ktoré padajú na zem, sú kyslé. Spôsobujú **rýchlejšie hrdzavenie kovov, ničenie stavieb, poškodzujú rastliny.**

Ozónová diera

- asi 20 až 30 km nad Zemou je **ozónová vrstva** (teda vrstva ozónu O₃), ktorá nás **chráni pred škodlivým ultrafialovým žiarením zo Slnka,**
- činnosťou človeka sa dostávajú do vzduchu látky, ktoré ozónovú vrstvu poškodzujú (freóny = v sprejoch, hasiacich prístrojoch, chladničkách...), preto je ozónová vrstva na niektorých miestach oveľa redšia, nazývame to **ozónová diera,**
- ozónová diera spôsobuje: **rakovinu kože a zápaly očných spojiviek.**

Skleníkový efekt

- do ovzdušia sa dostáva čím ďalej, tým viac plynov, ktoré zadržiavajú teplo zo slnečného žiarenia, sú to: **oxid uhličitý, metán a vodná para,**
- preto sa atmosféra pri zemi zohrieva,
- priemerná teplota na Zemi sa preto zvyšuje, nazývame to **globálne otepľovanie,**
- spôsobuje:
 - topenie ľadovcov,**
 - stúpanie hladiny v moriach a oceánoch,**
 - viac vody sa vyparuje, preto vzniká aj viac zrážok = silné búrky, záplavy...
 - mení sa podnebie = menia sa aj druhy rastlín a živočíchov.